

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології ЗНУ

 О. В. Пономаренко
(ініціали та прізвище)

« 08 » серпня 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕДІАГРАМОТНІСТЬ І МЕДІАОСВІТА»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма: «Початкова освіта»
(назва)

Спеціальності 012 Дошкільна освіта
(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)

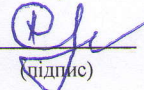
ВИКЛАДАЧ: Дяченко Марія Дмитрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри дошкільної та початкової освіти

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної
та початкової освіти

Протокол № 1 від "08" 08 2024 р.

Завідувач кафедри:

(підпис)

Л. О. Сущенко
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

О. О. Самсонова
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: m.d.dyachenko@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13892>

Телефон: 0969306776

Інші засоби зв'язку: *Viber, WhatsApp, Telegram*

Кафедра: *кафедра дошкільної та початкової освіти, VIII к., ауд. 103, вул. Гоголя, 118, м. Запоріжжя, 69095*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Медіаграмотність і медіаосвіта» є забезпечення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта: знаннями про методику та технології реалізації різних напрямків медіаосвіти; вміннями здійснювати селекцію і комбінування методів медіаосвітньої діяльності, пропонувати авторські розробки навчальних занять та виховних заходів з формування медіаграмотності.

Основними завданнями дисципліни є: 1) формування теоретичної бази знань з основ медіаграмотності і практичних навичок ефективної та безпечної взаємодії з інформацією, отриманою з медіаджерел, у тому числі з урахуванням використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній практичній, зокрема навчально-пізнавальній, діяльності; 2) навчання сприйняттю і переробці інформації, переданої по каналах ЗМІ (в широкому тлумаченні), розвиток критичного мислення, умінь розуміти прихований зміст того чи іншого повідомлення, протистояти маніпулюванню свідомістю індивіда з боку ЗМІ; 3) формування вмінь знаходити, готувати, передавати і приймати інформацію в тому числі, з використанням різних медіаресурсів.

Дисципліна «Медіаграмотність і медіаосвіта» відіграє ключову роль у підготовці майбутніх вихователів дошкільних закладів. Дисципліна є важливою для майбутніх педагогів тому, що сучасні діти живуть у цифровому світі: вони з раннього віку оточені різноманітними гаджетами та медіа, що впливають на формування світогляду дітей, тому педагог повинен допомогти дітям критично оцінювати інформацію, яку вони отримують з медіа. Медіа можуть бути потужним інструментом навчання і педагог може використовувати медіа для мотивації дітей, підвищення їхньої зацікавленості в навчанні.

Змістова спрямованість дисципліни охоплює такі аспекти: теоретичні основи медіаграмотності: поняття, історія, сучасні тенденції, вплив медіа на розвиток особистості; види медіа та їхні особливості (традиційні та цифрові медіа, соціальні мережі, онлайн-ігри); аналіз медіатекстів (фільмів, мультфільмів, рекламних роликів, новинних повідомлень); створення медіапродуктів (презентацій, відеороликів, інфографіки); методи та прийоми медіаосвіти (інтерактивні вправи, проектна діяльність, дискусії); правові аспекти використання медіа (авторське право, захист персональних даних); етичні аспекти використання медіа (відповідальність за поширення інформації, цифрова безпека).

Вивчення дисципліни «Медіаграмотність і медіаосвіта» спрямоване на формування у майбутніх педагогів таких компетентностей, як: критичне мислення (вміння аналізувати інформацію з різних джерел, розпізнавати маніпуляції та дезінформацію); цифрова грамотність (вміння ефективно використовувати різноманітні цифрові інструменти та ресурси); комунікативні навички (вміння спілкуватися з дітьми про складні медіатексти, відповідаючи на їхні запитання та заохочуючи їх до діалогу); творчість: вміння створювати власний медіаконтент та використовувати його в навчальному процесі. Роль дисципліни в підготовці майбутніх педагогів полягає: у формуванні професійної компетентності; в підготовці до використання медіа в освітньому процесі; в розвитку критичного мислення та творчих здібностей і вміння аналізувати інформацію, генерувати ідеї та вирішувати проблеми; у сприянні формуванню медіакультури учнів (педагоги стають зразками для наслідування для своїх вихованців, формуючи у них відповідальне ставлення до медіа).

Дисципліна «Медіаграмотність і медіаосвіта» є невід'ємною частиною підготовки майбутніх педагогів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вона забезпечує здобувачів педагогічної освіти необхідними знаннями та навичками для того, щоб вони могли ефективно працювати з дітьми в інформаційному суспільстві цифрового світу, сприяти їхньому розвитку та формуванню в них критичного мислення.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин	90	90
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	10 год.	8 год.
Самостійна робота	68 год.	78 год.
Консультації	За графіком консультацій або за домовленістю чи ел. поштою	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13892	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>Спеціальні компетентності</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в організації освітнього та наукового</p>	<p>Бесіда, дискусія, індивідуальне та фронтальне опитування.</p> <p>Моделювання, генерування текстів і малюнків з ШІ.</p> <p>Проектування, групова робота, використання програм для створення презентацій, відеороликів, фрагментів навчальних фільмів, коміксів.</p>	<p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконання практичних завдань; – моделювання фрагментів занять; – створення індивідуальних та групових проєктів; – створення індивідуальних та групових презентацій; – створення фрагментів навчальних фільмів, коміксів.

<p>процесів у сфері початкової освіти.</p> <p>СК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>Програмні результати навчання</p> <p>ПРН 1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>ПРН 3. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.</p>	<p>Онлайн-платформи, мобільні додатки, віртуальна та доповнена реальність, групова робота, організація відеоконференцій.</p> <p>Систематичне вивчення наукової літератури, участь у роботі професійних спільнот, участь у науково-практичних конференціях, вебінарах і семінарах, присвячених розвитку медіаграмотності та критичного мислення, використання ІІІ в освіті, проєктна діяльність.</p> <p>Інтерактивні дошки, онлайн-платформи, мобільні додатки; розробка власного інформаційного продукту.</p>	<p>– організація фрагментів навчальних занять з медіаграмотності під час відеоконференцій;</p> <p>– створення та організація в групі медіаігор, руханок;</p> <p>– підбір та створення студентами вправ на розвиток мовленнєвої культури дітей.</p> <p>Контрольні заходи, що забезпечують досягнення результатів навчання та компетентностей (написання наукових тез доповідей до науково-практичних конференцій, участь у написанні наукових статей, створенні дослідницьких проєктів).</p> <p>Створення студентами власного інфомедійного продукту (презентації, інфографіка, колажі, відео, анімації, музичні композиції, онлайн-ігри, симуляції, віртуальні тури).</p>
--	---	---

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади медіаосвіти й формування медіаграмотності в умовах інформаційного суспільства

Тема 1.1. Зміст і сутність понять «медіа», «медіаосвіта», «медіаграмотність», «візуальні медіа», «інфомедійні продукти».

Основні завдання, поняття, види і функції медіаосвіти. Мета, завдання, основні поняття і значення дисципліни «Медіаграмотність і медіаосвіта». Хронологія формування медіапонять у світовому просторі. Соціально-комунікаційні технології в контексті медіаграмотності. Принципи та підходи до організації медіаосвіти.

Тема 1.2. Медіаграмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства.

Медіакультура особистості. Шляхи запровадження медіаосвіти в закладах освіти основних типів в Україні. Роль медіаосвіти в контексті інформаційних воєн та військової агресії з боку росії. Групи компетентностей із медіаграмотності: розуміння сучасних медіа, використання медіа, комунікація за допомогою медіазасобів та вміння застосовувати медіа для досягнення поставленої мети.

Тема 1.3. Медіаграмотність і медіакомпетентність педагога.

Складники медіакомпетентності: загальні та спеціальні, професійно спрямовані. Основні компоненти медіаграмотності: здатність аналізувати медіа-повідомлення; оцінка достовірності інформації; здатність до створення власного контенту; розуміння соціального впливу медіа; етичне використання медіа; розуміння етичних аспектів використання медіа, повага до авторських прав та відповідальність за поширення інформації. Ознаки медіаграмотності сучасного педагога.

Змістовий модуль 2. Основні принципи та підходи до формування медіаграмотності у дітей.

Тема 2.1. Медіаграмотність як ключ до медіаосвіченості та відповідальності громадянина в інформаційному суспільстві.

Медіакультура в контексті медіаосвіти та медіаграмотності: рівні перетину. Особливості та педагогічні умови формування медіаграмотності дітей молодшого шкільного та старшого дошкільного віку. Спеціальні уроки, присвячені вивченню основ медіаграмотності та інтеграція в інші предмети.

Тема 2.2. Розвиток критичного мислення дітей у процесі медіаосвіти.

Розвиток навичок критичного мислення через аналіз різних інформаційних джерел, обговорення актуальних тем, активне використання медіа, створення власного контенту, участь у онлайн-спільнотах. Використання інтернет-ресурсів для самостійного навчання та спілкування з однолітками.

Тема 2.3. Захист дітей від маніпуляцій в інформаційному просторі.

Поняття про фейк та про те, як його відрізнити від правдивої інформації. Поняття про медіагігієну. Правила спілкування в інтернеті. Захист персональних даних в інтернеті. Кібербулінг та заходи щодо запобігання йому. Додаткові заняття з медіаграмотності в позаурочний час.

Змістовий модуль 3. Форми та методи впровадження медіаосвіти для дітей дошкільного віку і молодших школярів.

Тема 3.1. Моделі медіаграмотності та методи їх конструювання.

Медіаграмотність як сукупність знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного

використання, оцінки та створення повідомлень у різних медіа, як ключова компетентність у сучасному інформаційному суспільстві. Основні компоненти моделей медіаграмотності: здатність аналізувати, як створюються медіа-повідомлення, які цілі вони переслідують і які прийоми використовуються для маніпуляції; вміння відрізнити факти від думок, перевіряти інформацію з різних джерел та оцінювати її достовірність; навички створення текстових, візуальних та аудіальних повідомлень, використання різних медіа-інструментів; розуміння соціального впливу медіа; етичне використання медіа.

Тема 3.2. Технології розвитку медіаграмотності дітей.

Інтерактивні платформи та ігри (симулятори – ігри, що моделюють реальні ситуації, наприклад, створення фейкових новин або пошук достовірної інформації в інтернеті; Квести та завдання, що спонукають до аналізу інформації; спеціалізовані онлайн-платформи для навчання, що пропонують різноманітні інтерактивні вправи та завдання для розвитку медіаграмотності). Мобільні додатки (для швидкої перевірки достовірності інформації; для редагування зображень та відео; для безпечного інтернет-серфінгу (які фільтрують контент та захищають дітей від шкідливого впливу). Соціальні мережі для навчання. Віртуальна та доповнена реальність.

Тема 3.3. Методи, форми, прийоми формування медіаграмотності дітей та розвитку їхньої медіаторчості. Перспективи розвитку медіаосвіти в Україні.

Використання медіаосвітніх ігор для формування медіакомпетеності дітей дошкільного віку. Візуальні медіазасоби у формуванні медіаграмотності та розвитку медіаторчості дітей. Робота в групах над спільними проектами, пов'язаними з медіа. Обговорення актуальних питань, пов'язаних з медіа. Захист власної думки та аргументація своєї позиції. Моделювання реальних ситуацій, пов'язаних з використанням медіа. Відпрацювання навичок спілкування в онлайн-середовищі.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема: Теоретичні та методичні засади медіаосвіти й формування медіаграмотності в умовах інформаційного суспільства. Зміст і сутність понять «медіа», «медіаосвіта», «медіаграмотність», «візуальні медіа», «інфомедійні продукти».	2	1	1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять
Практичне заняття 1	Тема: Медіаграмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства Перелік питань і завдань 1. Медіакультура особистості. 2. Шляхи запровадження медіаосвіти в закладах освіти основних типів в Україні. 3. Роль медіаосвіти в контексті інформаційних воєн та військової агресії з боку росії. 4. Групи компетентностей із медіаграмотності: розуміння сучасних медіа, використання медіа, комунікація за допомогою медіазасобів та вміння застосовувати медіа для досягнення поставленої мети. 5. Соціально-комунікаційні технології в	2	2	1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять

	контексті медіаграмотності. 6. Дібрати фразеологізми, висловлювання відомих людей про медіа, інформацію, формування громадської думки, маніпуляційної свідомістю людей засобами медіа.			
Лекція 2	Тема: Медіаграмотність і медіакомпетентність педагога.	2	1	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>
Практичне заняття 2	Тема: Медіаграмотність як ключ до медіаосвіченості та відповідальності громадянина в інформаційному суспільстві. Перелік питань і завдань 1. Медіакультура в контексті медіаосвіти та медіаграмотності: рівні перетину. 2. Особливості та педагогічні умови формування медіаграмотності дітей молодшого шкільного та старшого дошкільного віку. 3. Спеціальні уроки, присвячені вивченню основ медіаграмотності та інтеграція в інші предмети. 4. Виховання медіаграмотної особистості. 5. Дослідження процесу формування медіаграмотності у дітей. 6. Запропонувати 3 (три) вправи для формування медіаграмотності в дітей.	2	2	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>
Лекція 3	Тема: Основні принципи та підходи до формування медіаграмотності у дітей. Захист дітей від маніпуляцій в інформаційному просторі.	2	1	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>
Практичне заняття 3	Тема: Розвиток критичного мислення дітей у процесі медіаосвіти. Перелік питань і завдань 1. Розвиток навичок критичного мислення через аналіз різних інформаційних джерел, обговорення актуальних тем, активне використання медіа, створення власного контенту, участь у онлайн-спільнотах. 2. Використання інтернет-ресурсів для самостійного навчання та спілкування з однолітками. 3. Поняття про фейк та про те, як його відрізнити від правдивої інформації. 4. Правила спілкування в інтернеті. 5. Захист персональних даних в інтернеті. 6. Кібербулінг та заходи щодо запобігання йому. 7. Додаткові заняття з дітьми з медіаграмотності в позаурочний час. 8. Запропонувати фрагмент бесіди з дітьми на тему медіаграмотності.	2	2	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>
Лекція 4	Форми та методи впровадження медіаосвіти для дітей дошкільного віку і молодших школярів. Моделі	2	1	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>

	медіаграмотності, методи конструювання їх.			
Практичне заняття 4	<p>Тема: Моделі медіаграмотності та методи їх конструювання.</p> <p style="text-align: center;">Перелік питань і завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медіаграмотність як сукупність знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного використання, оцінки та створення повідомлень у різних медіа, як ключова компетентність у сучасному інформаційному суспільстві. 2. Основні компоненти моделей медіаграмотності. 3. Здатність аналізувати, як створюються медіа-повідомлення, які цілі вони переслідують і які прийоми використовуються для маніпуляції. 4. Уміння відрізнити факти від думок, перевіряти інформацію з різних джерел та оцінювати її достовірність. 5. Навички створення текстових, візуальних та аудіальних повідомлень, використання різних медіа-інструментів. 6. Розуміння соціального впливу медіа; етичне використання медіа. 7. Навести кілька ігрових прийомів на формування медіаграмотності у дітей і продемонструвати їх он-лайн у студентській групі. 	2	2	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>
Лекція 5	Тема: Технології розвитку медіаграмотності дітей. Інтерактивні платформи. Мобільні додатки. Соціальні мережі.	2	-	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>
Практичне заняття 5	<p>Тема: Методи, форми, прийоми формування медіаграмотності дітей та розвитку їхньої медіатворчості.</p> <p style="text-align: center;">Перелік питань і завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Симулятори як приклад інтерактивної платформи – ігри, що моделюють реальні ситуації. 2. Створення фейкових новин. 3. Пошук достовірної інформації в інтернеті. 4. Квести та завдання, що спонукають до аналізу інформації. 4. Спеціалізовані онлайн-платформи для навчання. 5. Інтерактивні вправи та завдання для розвитку медіаграмотності. 6. Мобільні додатки (для швидкої перевірки достовірності інформації; для редагування зображень та відео; для безпечного інтернет-серфінгу, фільтрування контенту та захисту дітей від шкідливого впливу). 7. Соціальні мережі для навчання. Віртуальна та доповнена реальність. 	2	-	<i>1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять</i>

Лекція 6	Тема: Перспективи розвитку медіаосвіти в Україні.	2	-	1 раз на 2 тижні (д.ф.), з.ф. – згідно з розкладом занять
Самостійна робота	<p style="text-align: center;">Перелік питань для самостійного опрацювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні засади формування медіаграмотності. 2. Форми організації медіаосвіти (за посібником «Медіакультура особистості». 3. Медіакультура як вимога до особистості інформаційного суспільства (за посібником «Медіакультура особистості». 4. Медіаграмотність та медіакомпетентність педагога в контексті медіаосвіти. 5. Формування медіаграмотності дітей молодшого шкільного та старшого дошкільного віку. 6. План організації медіадіяльності дітей через проект. 7. Форми та методи впровадження медіаосвіти для дітей дошкільного віку. 8. Психолого-педагогічні особливості сприйняття дітьми медіазасобів у навчанні. 9. Соціалізація дитини у світі екранних медіа (за посібником «Медіакультура особистості»). 10. Особливості соціалізації дитини в умовах кіберсередовища (за посібником «Медіакультура особистості»). 11. Можливості відеоігор як навчальної технології. 12. Явище кібербулінгу в середовищі учнів початкових класів. 13. Технології розвитку медіаграмотності дітей. 14. Методи, форми, прийоми формування медіаграмотності дітей та розвитку їхньої медіатворчості. 15. Симулятори як приклад інтерактивної платформи – ігри, що моделюють реальні ситуації. 16. Створення фейкових новин. Пошук достовірної інформації в інтернеті. 17. Квести та завдання, що спонукають до аналізу інформації. 18. Спеціалізовані онлайн-платформи для навчання. 19. Інтерактивні вправи та завдання для розвитку медіаграмотності. 20. Мобільні додатки (для швидкої перевірки достовірності інформації; для редагування зображень та відео; для безпечного інтернет-серфінгу та захисту від шкідливого впливу). 21. Соціальні мережі для навчання. Віртуальна та доповнена реальність. 	4 4 4 4 4 4 4 4 4 2 2 2 4 4 4 3 3 2 3 3 3 3	4 4 4 4 4 4 4 4 4 3 3 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	Щотижня
		3		

5. Види і зміст контрольних заходів

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
«Медіаграмотність і медіаосвіта»

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Семінарське заняття №1	Практичні:	1) презентація (індивідуальна робота) на тему «Складники медіаграмотності сучасного педагога»; 2) змоделювати три гри на формування в дітей медіаграмотності.	5 3	30
Семінарське заняття №2	Комплексні:	1) творча робота – розробка фрагменту заняття з медіаграмотності для дітей дошкільного віку (на 15 хв); 2) ескіз авторської програми з медіаосвіти для дітей.	5 7	
Усього за поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: Два теоретичні питання з медіаосвіти та медіаграмотності (з переліку питань до заліку).	20	
	Практичне завдання	План-конспект заняття на формування медіаграмотності для дітей дошкільного віку (згідно з темою практичного завдання).	20	
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
2. Альбарран А. Б. Менеджмент електронних ЗМІ. Київ: Наука, 2009. 296 с.
3. Бабій Р. О. Аналіз підходів до визначення понять «медіаосвіта», «медіаграмотність», «медіапедагогіка». *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2013. № 1 (7). С. 11–14.
4. Дослідження медіаграмотності: проект школи та університету: студентська монографія / за заг. ред. Н. В. Коваленко. Суми : ФОП Цьома С. П., 2019. 161 с.
5. Дослідження рівнів сформованості медіаграмотності в учнів загальноосвітніх навчальних закладів : навч. посібник. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2017. 219 с.
6. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.
7. Іванчук М. Г. Основи технології інтегрованого навчання в початковій школі : навч.-метод. посіб. Чернівці : Рута, 2001. 98 с.
8. Коропатник М. Медіаосвіта в Україні: історія і сьогодення. *Сіверянський літопис*. 2016. № 3. С. 159–174.
9. Кузьма І. І. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія: монографія / за наук. ред. проф. Чайки В. М. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2019. 188 с.
10. Литвин А. В. Завдання медіаосвіти в контексті підвищення якості професійної підготовки. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2009. № 4. С. 9–21.
11. Малєєва Н. С. Залежність від соціальних мереж як соціально-психологічний феномен. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Психологія*. 2015. Т. 20. Вип. 3(1). С. 62–70.
12. Маршалл Мак-Люен. Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої книги / пер. з англ. А. А. Галушки, В. І. Постнікова. Київ : Ніка-Центр, 2015. 88 с.
13. Матвійчук М. М. Формування медіаграмотності майбутніх соціальних педагогів у процесі фахової підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2014. 319 с.
13. Медіаграмотність у запитаннях та відповідях для науково педагогічних, педагогічних працівників, студентів вищих навчальних закладів та осіб, які прагнуть взаєморозуміння з медіа : навчальна програма / Літостанський В. В., Іванов В. Ф., Іванова Т. В., Волошенюк О. В. та ін. Київ, 2014. 32 с.
14. Мироненко Г. В. Вплив масової комунікації на часові уявлення підлітків : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: 19.00.05. Київ, 2007. 19 с.
15. Найдьонова Л. Кібербулінг підлітків (віртуальний терор) як новітній феномен інформаційної доби: теоретико-методичні засади подолання і профілактики. *Практична психологія та соціальна робота*. 2016. № 8. С. 10–17.
16. Найдьонова Л. А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу : підручник. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Вид. друге, стер. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2015. 244 с.
17. Найдьонова Л. А. Кібер-булінг або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист дитини : методичні рекомендації. Вип. 4. Київ, 2011. 34 с.
18. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту : монографія. Київ: Слово, 2017. 391 с.
19. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

20. Онкович Г. В. Медіаосвіта (Загальний курс) : програма навчального курсу для студентів вищих навчальних закладів. Київ : ІВО НАПН України, 2010. 24 с.
21. Онкович Г. В. Медіаосвіта як інтелектуально-комунікативна мережа. *Вища освіта України*. 2008. № 3. С. 130–137.
22. Онкович Г. В. Професійно орієнтована медіаосвіта у вищій школі. *Педагогіка і психологія*. 2013. № 2. С. 55–60.
23. Освітні технології : навч.-метод, посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська; заг. ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2003. 255 с.
24. Осюхіна М. О. Шляхи розвитку формальної медіаосвіти в Україні. *Масова комунікація : історія, сьогодення, перспективи* : науково-практичний журнал. Луцьк : Східноєвропейський національний університет ім. Лесі України, 2016. № 9-10(7). С. 41–45.
25. Осюхіна М. О. Роль медіаграмотності підлітків у взаємодії з новими медіа. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції [наук. ред. Т. Кузнецова; упоряд. І.Тімченко]. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2015. С. 115–119.
26. Писаренко Л. М. Медіаграмотність як інструмент інформаційно-комунікаційних технологій. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Том 32 (71). № 4. Ч. 3. С. 162–166.
27. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей. Київ, 2018. 40 с.
28. Сбруєва А. А. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 б 2015 року, м. Суми). Том. I. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 392 с.
29. Тиждень медіаграмотності : проект школи та університету : методичні рекомендації до організації виховного тижня / [за заг. ред Н. В. Коваленко]. Суми : ФОП Цьома С. П., 2019. 55 с.
30. Хміль Я. В. Поняття «інтернет-залежність» у соціогуманітарних науках та специфіка його дослідження в соціології. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2012. Вип. 6. С. 303–310.
31. Чикалова Т. Г. Дидактичні можливості використання коміксів на уроках у початковій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Випуск 20. Т. 3. С. 52–55.
32. Яненко Я. В. Мультимедійний творчий проект як технологія навчання майбутніх фахівців у галузі мас-медіа. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. Т. 44. Вип. 6. С. 134–140.
33. Bondarevskaya, I., Bondar, K., & Krzywosz-Rynkiewicz, B. (2022). Citizenship activity of young Ukrainians: Democracy and human rights challenges. In *Reconstructing Democracy and Citizenship Education* (pp. 160-178). Routledge.
34. Buckingham, D. (2013). *Media education: Literacy, learning and contemporary culture*. JohnWiley&Sons.
35. Buckingham, D. (2015). Do we really need media education 2.0? Teaching media in the age of participatory culture. *New media and learning in the 21st century: A socio-cultural perspective*, 9-21.
36. Eisner W. (1985). *Comics and Sequential Art / Will Eisner*. Tamarac (FL) : Poorhouse Press. 164 p.
37. Kubey, R. (2018). Media education: Portraits of an evolving field. In *Media literacy in the information age* (pp. 1-11). Routledge.
38. Piette, J., & Giroux, L. (2018). The theoretical foundations of media education programs. In *Media literacy in the information age* (pp. 89-134). Routledge.
39. Shestopalova, O. P., & Goncharova, T. Y. (2022, June). The phenomenon of “clip thinking” in the educational and cognitive activities of students of natural and physical-mathematical educational profile. In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 2288, No. 1, p. 012036). IOP Publishing.

Інформаційні ресурси

1. Безпека дітей в інтернеті. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robota-ta-zahist-pravditini/bezpeka-ditej-v-interneti>.
2. Біницька К. М. Досвід розвитку медіаосвіти в зарубіжних країнах. URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/znprudpu_2014_1_7.pdf.
3. Горбунова, А. Кібербулінг: чим він небезпечний і як захищатися від інтернетцькування? URL: <https://informburo.kz/stati/kiberbulling-chem-on-opasen-i-kak-zashchishchatsya-ot-internettravli.html>.
4. Закон України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
5. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
6. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>.
7. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprovsvita/ediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_media_osviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/.
8. Медіаграмотність для освітян. URL: https://ms.detector.media/mediaprovsvita/mediaosvita/mediagramotnist_dlya_osvityan_avtori_rozporvili_pro_noviy_kurs_prometheus/
9. Медіаграмотність потрібно запровадити в практику кожного вчителя. – <http://www.ukr.life/uk/osvita/mediagramotnist-potribno-zaprovaditi-v-praktiku-kozhnogo-vchitelyaliliya-grinevich/>
10. Найдьонова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціальнопсихологічної моделі. URL: <http://www.academia.edu>.
11. Найдьонова Л. Щоб дитина грамотно споживала медіа, треба поставити її в позицію творця (за матеріалами osvita.mediasapiens.ua). URL: http://www.edu.of.ru/mediaeducation/default.asp?ob_no=823 (дата звернення: 17.10.2018).
12. Про запровадження вивчення курсу «Основ медіаграмотності в навчальних закладах». Лист МОН України, 2013 р. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/4332/2013-04-11-minosvity-rekomenduie-zaprovadyty-osnovy-mediagramotnosti-u-vsikh-shkolakh-ta-pedagogichnykh-vyshakh>.
13. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 № 898 від 30.09.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.
14. Скетчноутінг: фіксуємо ідеї швидко та яскраво. URL: <http://welopeua.com/ua/sketchnouting-fiksiruem-idei-bystro-i-yarko/>.
15. Скетчноутінг як новий спосіб запам'ятовування. URL: http://hpsl.in.ua/images/stories/Socialno_psixolog_slugba/%D0%A1%D0%BA%D0%B5%D1%82%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%83%D1%82%D1%96%D0%BD%D0.
16. Скрапбукінг. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%B1%D1%83%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B3>.
17. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/370560/mod_resource.pdf.
18. Шевченко І. Л. Як створити підлітковий мультимедійний ЗМІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.skrepkamedia.com.ua/index.php/masterklas/pressklas/item/172-kak-sozdatshkolnuyu-pechatnuyu-gazetu>.

19. Guidelines, Standards, and Frameworks. ACRL : The Association of College & Research Libraries. URL: <http://www.ala.org/acrl/standards/>. 9. European Parliament resolution of 16 December 2008 on media literacy in a digital world (2008/2129 (INI)).

20. European Parliament : portal. URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6- TA-2008-0598+0+DOC+XML+V0//EN>. 10. Media and information literacy: policy and strategy gui.

21. Media and information literacy: policy and strategy guidelines / A. Grizzle et al. Paris : UNESCO, 2013. 196 p.

7. Регуляції і політики курсу

У процесі навчальної дисципліни «Медіаграмотність і медіаосвіта» обов'язковим є відвідування навчальних занять, але з огляду на умови військового стану, особливості ситуації у прифронтовому місті Запоріжжя, в якому мешкає переважна більшість здобувачів вищої освіти університету, регуляція пропусків не буде жорсткою.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється у зручному для здобувача форматі:

- moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13892>)
- e-mail: m.d.dyachenko@gmail.com
- Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13892>
- телефон: 0969306776
- інші засоби зв'язку: Viber, WhatsApp, Telegram

Обов'язковим є дотримання політики академічної доброчесності.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024–2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень,

відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>